

**UCHWAŁA NR LXXIII/414/2023
RADY GMINY PIONKI**

z dnia 29 grudnia 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Pionki na lata 2024-2028**

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021r. poz. 1249 j.t. ze zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r. poz. 40 j.t. ze zm.) Rada Gminy Pionki uchwala, co następuje:

§ 1. Rada Gminy Pionki przyjmuje Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Pionki na lata 2024-2028, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pionki.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr LXI/361/2023 Rady Gminy Pionki z dnia 20 marca 2023r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2027.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2024r.

Przewodniczący Rady Gminy

Dariusz Gonciarz

Załącznik Nr 1

do Uchwały Nr LXXIII/414/2023 Rady Gminy Pionki
z dnia 29 grudnia 2023 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2024- 2028**

SPIS TREŚCI

I.	PRZEMOC DOMOWA- PODSTAWY TEORETYCZNE	2
	1. Definicje przemocy	2
	2. Rodzaje, przyczyny i skutki przemocy	3
	3. Regulacje prawne	5
II.	DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE PIONKI	6
III.	CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU.....	9
IV.	DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY PIONKI	12
V.	REALIZACJA PROGRAMU	15
	1. Adresaci Programu	13
	2. Realizatorzy Programu	13
	3. Monitorowanie działań i ewaluacja Programu	13
	4. Przewidywane efekty realizacji Programu	14
	5. Źródło finansowania	14
VI.	ZAKOŃCZENIE	17

I. PRZEMOC DOMOWA- PODSTAWY TEORETYCZNE

1. Definicje przemocy

Aby skutecznie pomagać osobom zagrożonym przemocą należy zrozumieć, czym jest przemoc domowa, jak działają mechanizmy przemocowe w naszym społeczeństwie. Należy ją właściwie zdefiniować i zrozumieć. Słownik socjologiczny określa przemoc jako: jeden z głównych (obok gróźb) środków przymusu; polega na użyciu siły fizycznej przez jednostkę lub grupę, często wbrew obowiązującemu prawu, w celu zmuszenia jakiejś osoby czy członków grupy do określonego działania, czy też uniemożliwienia podjęcia działań lub do zaprzestania czynności już rozpoczętej; także bezprawne narzucanie władzy.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej, przemoc została zdefiniowana jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie bądź zaniechanie działań naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (tj. małżonka, dzieci, rodziców, rodzeństwa, powinowatych, przysposobionych oraz ich małżonków, a także innych osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej), (Dz. U. z 2021 poz. 1249 ze zm.). Innymi słowy, przemoc domowa to intencjonalne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę sił przeciw członkowi rodziny. Przemoc domowa charakteryzuje się:

- **intencjonalnością** – działania sprawcy nie są przypadkowe. Intencjonalność nie musi oznaczać celowego krzywdzenia ofiary i zadawania jej bólu. Sprawca przemocy dąży do uzyskania pełnej kontroli, władzy nad osobą doznającą przemocy, do jej bezwzględnego posłuszeństwa. Jest przekonany, że tylko on wie, co jest dobre dla pozostałych członków rodziny, a w związku z tym wyłącznie on ma prawo podejmować decyzje, ustalać zasady życia w rodzinie – pozostali muszą się podporządkować.

- **dysproporcją siły** – nie chodzi tu jedynie o różnicę sił fizycznych, ale także przewagę związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp. W związku opartym na przemocy jeden z partnerów czuje się silniejszy, a drugi – słabszy.

W wyniku kolejnych aktów przemocy różnica sił coraz bardziej się pogłębia, ofiara przemocy staje się coraz bardziej bezradna, sprawca – coraz bardziej silny i bezkarny.

- **naruszaniem godności i praw** – sprawca przemocy narusza godność ofiary, poniża ją, ośmiesza, pozbawia wszelkich praw (np. do kontaktów z rodziną, godziwych warunków życia itp.).

- **powodowaniem cierpienia i szkód** – ofiary przemocy doznają zarówno szkód fizycznych, jak i psychicznych. W wyniku wieloletniej przemocy może dojść do przekonania, że zasługuje się na takie traktowanie.

2. Rodzaje przyczyny i skutki przemocy

W literaturze przedmiotu spotkać się można z różnymi formami przemocy, którym towarzyszy pragnienie spowodowania cierpienia u ofiary i wywołania szkód. Przemoc dotyczy różnych sfer życia człowieka. Najczęściej mamy do czynienia z jej dwoma odmianami: fizyczną nazywaną również „gorącą” oraz psychiczną (emocjonalną) nazywaną „zimną”. Spotykamy się także z podziałem przemocy dodatkowo na seksualną, ekonomiczną, a niektóre źródła mówią o przemocy społecznej i politycznej. Przemoc może spowodować oprócz szkód fizycznych również trwałe i rozległe następstwa w psychice człowieka. Z powodu wielu następstw takich doświadczeń, cierpią nie tylko ci, którzy są ofiarami, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy tj. najczęściej dzieci. Wyróżniamy kilka rodzajów przemocy:

- **Przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia, wyraża się m. in. zachowaniami takimi jak: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.

- **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu, wyraża się m. in. zachowaniami takimi jak: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów

z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu, pożywienia, stosowanie gróźb, itp.

- **Przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności, wyraża się m. in. zachowaniami takimi jak: wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.

- **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy, wyraża się m. in. zachowaniami takimi jak: odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.

- **Zaniedbanie** – niezaspokojenie podstawowych potrzeb psychicznych i fizycznych dziecka: niewłaściwe odżywianie i ubieranie, niedostateczna ochrona zdrowia, brak właściwej edukacji, niezaspokajanie potrzeby miłości, przynależności i szacunku.

Jako przyczyny sprzyjające stosowaniu przemocy domowej możemy wskazać normy społeczne i kulturowe. Przez wieki istniało silne społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy wobec najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. Nadal w wielu środowiskach to zjawisko znajduje odzwierciedlenie w obyczajach – społecznej akceptacji bicia, stosowania kar cielesnych, w przekonaniach związanych z rolą mężczyzny w rodzinie (rola „pana i władcy”).

Przemoc domowa ma tragiczne konsekwencje nie tylko dla samej ofiary, ale także dla całego społeczeństwa. Jest bezsprzecznie zjawiskiem negatywnym i mającym ogromny wpływ na rozwój człowieka na wszystkich etapach jego życia. Odciska ona głębokie piętno na psychice ofiar, niszcząc ich osobowość. Jest przyczyną różnych zaburzeń psychicznych. Osoby będące ofiarami przemocy charakteryzują się nadmierną czujnością, zewsząd wyczekują sytuacji zagrożenia, są nadmiernie pobudzone, często dotyczą je koszmary senne oraz dolegliwości psychosomatyczne. Takie traumatyczne wydarzenia mogą również „niszczyć” kontakty społeczne, przyjaźń, miłość oraz przywiązanie do rodziny. Poza kosztami emocjonalnymi ponoszonymi przez ofiary koszty ponosi również państwo poprzez pokrywanie wydatków związanych z: pomocą społeczną (m. in. pomoc finansowa), opieką zdrowotną (m. in. leczenie urazów, terapie psychiatryczne,

psychologiczne), wymiarem sprawiedliwości (m. in. prowadzenie dochodzeń przez policję i prokuraturę, pomoc prawna, nadzory prokuratorskie), mieszkalnictwem (m. in. ośrodki dla ofiar przemocy, koszty ponoszone przez władze lokalne związane z zapewnieniem ofiarom mieszkań).

2. Regulacje prawne

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jego przygotowania stanowi realizację zapisów art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy przeciwdziałaniu przemocy domowej. Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz 901, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz 171, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1266, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz.2151),
- ustawę z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. poz. 1700, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939),
- ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230, z późn. zm.).

I. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE PIONKI

Gminę Pionki w 2019r. zamieszkiwało 10 028 osób, natomiast w 2022r. jest to niespełna 9 854 osoby. Największymi problemami, z którymi borykają się rodziny zamieszkujące teren Gminy Pionki jest trudna sytuacja finansowa. Wynika ona z licznych dysfunkcji, które destabilizują prawidłowe funkcjonowanie rodzin, a o których mówi art. 7 ustawy o pomocy społecznej „Art. 7. Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;
- 7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 10) (uchylony)
- 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) alkoholizmu lub narkomanii;
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.”¹

Brak umiejętności pokonania trudności występujących bardzo często wynika z bezrobocia, ubóstwa, choroby czy uzależnienia. Analiza danych za 2021r., odnośnie dysfunkcji osób korzystających z pomocy społecznej, wyznacza priorytety w pracy z poszczególnymi kategoriami osób: niepełnosprawnymi i długotrwale lub ciężko chorymi, bezrobotnymi oraz z problemem alkoholowym. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że wiele

¹ Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz. U. z 2023r. poz. 901 z późn.zm.)

osób i rodzin dotkniętych jest kilkoma z wyżej wymienionych dysfunkcji, co jeszcze bardziej utrudnia ich funkcjonowanie i warunki życia. Bezrobocie, które jest jednym z dominujących problemów społecznych w naszej gminie, utrudnia lub uniemożliwia prawidłowe funkcjonowanie osób i rodzin. Niski poziom kwalifikacji i wykształcenia podopiecznych Ośrodka, złe wzorce wyniesione z domu, bezradność oraz uzależnienia, decydują o wysokiej liczbie osób pozostających bez pracy, a tym samym wymagających wsparcia. Zatrudnienie jest poważnym problemem dla klientów Ośrodka z uwagi nie tylko na niskie kwalifikacje zawodowe, ale także z niechęci w podejmowaniu legalnej pracy, co spowodowane jest prawdopodobnie obawą przed zajęciami komorniczymi. Pracownicy socjalni tut. Ośrodka zwracają uwagę, że osoby takie najchętniej deklarują podejmowanie prac dorywczych w „szarej strefie”. Równie poważnym problemem klientów pomocy społecznej staje się niepełnosprawność. Ze względów demograficznych (rosnąca liczba osób w wieku senioralnym) można zakładać, że wydatki na wsparcie starszych osób z niepełnosprawnością, którzy już teraz stanowią dużą grupę biorców różnego rodzaju świadczeń z pomocy społecznej, będą systematycznie rosły. Pomoc dla osób z niepełnosprawnością, poza wsparciem finansowym, koncentruje się na pomocy niematerialnej. Osoby niesamodzielne z terenu gminy mogą korzystać z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Ponadto, w przypadku konieczności zapewnienia całodobowej opieki w placówkach stacjonarnych – domach pomocy społecznej – w kolejnych latach będą wzrastać wydatki dotyczące opłat za pobyt w domach pomocy społecznej. Rodzaj i forma udzielanej pomocy uzależniona jest w szczególności od rodzaju i skali występujących w danej rodzinie problemów. Każdy przypadek rozpatrywany jest indywidualnie, a udzielanie pomocy następuje po wnikliwym zbadaniu i ocenie sytuacji przez pracownika socjalnego oraz po zebraniu niezbędnych danych i informacji.

W ramach działań z zakresu przemocy domowej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej. Jedną z form wsparcia była prowadzona praca socjalna. Wyżej wymienione działania miały na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu i odzyskiwaniu zdolności do poprawnego funkcjonowania poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Pracownicy socjalni udzielali pomocy w zakresie wsparcia rodziny w załatwianiu spraw socjalno-bytowych poprzez pomoc w uzyskaniu dostępu do wielkoobszarowego poradnictwa oraz udzieleniu informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał konsultacji

osobom i rodzinom dotkniętym przemocą w formie wsparcia socjalnego, edukacyjnego, psychologicznego. Po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty" pracownicy socjalni nadal monitorowali sytuację rodzin dotkniętych przemocą kontynuując współpracę z rodziną.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej działając na rzecz osób dotkniętych przemocą nawiązywał współpracę z Komendą Powiatową Policji, Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sądem Rejonowym, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz placówkami oświatowymi. Pracownicy socjalni udzielali pomocy z powodu występującej przemocy w rodzinie. Zakres udzielonej pomocy obejmował świadczenia pieniężne oraz pracę socjalną.

Dynamika zjawiska przemocy w rodzinie w latach 2019- 2022

W okresie od 01.01.2019r. do 31.12.2019r. do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Pionkach wpłynęło 31 Niebieskich Kart. 27 Niebieskich Kart zostało założone przez Komisariat Policji w Pionkach, natomiast 2 zostały założone przez jednostkę organizacyjną pomocy społecznej tj. GOPS Pionki. W 2019r. zwołano 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego. Powołano 35 grup roboczych, na których odbyło się 131 spotkań.

W 2019r. kontynuowano prowadzenie procedur Niebieskiej Karty także z poprzednich okresów tj. 24 procedury. W 2019r. zakończono 21 procedur Niebieskiej Karty z powodu zakończenia przemocy w rodzinie oraz zrealizowania indywidualnego planu pracy z rodziną.

W okresie od 01.01.2020r. do 31.12.2020r. do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Pionkach wpłynęło 25 Niebieskich Kart. 23 Niebieskich Kart zostało założone przez Komisariat Policji w Pionkach, natomiast 2 zostały założone przez jednostkę organizacyjną pomocy społecznej tj. GOPS Pionki. W 2019r. zwołano 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego. Powołano 18 grup roboczych, na których odbyło się 107 spotkań.

W 2020r. kontynuowano prowadzenie procedur Niebieskiej Karty także z poprzednich okresów tj. 18 procedur. W 2020r. zakończono 29 procedur Niebieskiej Karty z powodu zakończenia przemocy w rodzinie oraz zrealizowania indywidualnego planu pracy z rodziną.

W 2020r. Zespół Interdyscyplinarny zmierzył się z bardzo trudną sytuacją wynikającą z pandemii COVID- 19. Jednak ze względu na przestrzeganie zarówno obostrzeń, jak również wszelkich środków ostrożności udało się realizować spotkania, a także doraźnie pomagać osobom bezpośrednio dotkniętym zjawiskiem przemocy.

W okresie od 01.01.2021r. do 31.12.2021r. do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Pionkach wpłynęło 34 Niebieskie Karty. 31 Niebieskich Kart zostało założone przez Komisariat Policji w Pionkach, natomiast 3 zostały założone przez jednostkę organizacyjną pomocy społecznej tj. GOPS Pionki. W 2021r. zwołano 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego. Powołano 19 grup roboczych, na których odbyło się 149 spotkań. W 2021r. kontynuowano prowadzenie procedur Niebieskiej Karty także z poprzednich okresów tj. 14 procedury. W 2021r. zakończono 32 procedur Niebieskiej Karty z powodu zakończenia przemocy w rodzinie oraz zrealizowania indywidualnego planu pracy z rodziną. W okresie od 01.01.2022r. do 31.12.2022r. do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Pionkach wpłynęło 32 Niebieskich Kart. 28 Niebieskich Kart zostało założone przez Komisariat Policji w Pionkach, natomiast 4 zostały założone przez jednostkę organizacyjną pomocy społecznej tj. GOPS Pionki. W 2022r. zwołano 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego. Powołano 18 grup roboczych, na których odbyło się 152 spotkań.

W 2022r. kontynuowano prowadzenie procedur Niebieskiej Karty także z poprzednich okresów tj. 16 procedury. W 2022r. zakończono 36 procedur Niebieskiej Karty z powodu zakończenia przemocy domowej oraz zrealizowania indywidualnego planu pracy z rodziną.

III. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Celem głównym programu przeciwdziałania przemocy domowej jest podejmowanie wszelkich działań prowadzących do zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Pionki.

Realizacja tego celu następować będzie poprzez realizację celów szczegółowych.

Cele szczegółowe:

1. Podejmowanie i koordynacja działań lokalnych podmiotów na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Działania:

1. Nawiązywanie i pogłębianie współpracy pomiędzy gminnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Sprecyzowane działania i ciągłości pracy Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych
3. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”.

Realizatorzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- Urząd Gminy
- Komenda Powiatowa Policji
- Placówki oświatowe
- Służba Zdrowia
- Sąd
- instytucje zewnętrzne

2. Profilaktyczne i edukacyjne działania wśród społeczności lokalnej podnoszące wiedzę, świadomość i wrażliwość na temat zjawiska przemocy domowej.

Działania:

1. Udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Gromadzenie i publikowanie informacji na temat instytucji udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej.
3. Promowanie wśród społeczności lokalnej alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
4. Promowanie działań profilaktycznych poprzez organizację zajęć, warsztatów, pogadanek.
5. Realizacja projektów socjalnych o charakterze profilaktycznym.

Realizatorzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Zespół Interdyscyplinarny
- instytucje zewnętrzne

3. Podejmowanie działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc domową.

Działania:

1. Realizacja działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową poprzez Punkt Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania przemocy domowej i problemów alkoholowych (prowadzenie poradnictwa psychologicznego, rodzinnego)
2. Pomoc osobom doznającym przemocy domowej w uzyskaniu ochrony przed dalszym krzywdzeniem poprzez umożliwienie bezpiecznego schronienia (udzielanie informacji o ośrodkach wsparcia, pomoc w uzyskaniu pobytu)
3. Podejmowanie przez pracowników socjalnych interwencji kryzysowej, wsparcia w środowisku.
4. Kierowanie osób doznających przemocy domowej do instytucji udzielających specjalistycznego wsparcia.

Realizatorzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Zespół Interdyscyplinarny
- Punkt Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania przemocy domowej i problemów alkoholowych
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Komenda Powiatowa Policji
- instytucje zewnętrzne

4. Podejmowanie działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc domową.

Działania:

1. Kierowanie osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych.
2. Kierowanie osób stosujących przemoc domową do instytucji udzielających specjalistycznego wsparcia.
3. Składanie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art.66c ustawy z dnia 20 maja 1971r. - Kodeks wykroczeń.
4. Zawiadomienie sądu rodzinnego o rozpoznanie sytuacji nieletnich.
5. Kierowanie spraw do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Realizatorzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Zespół Interdyscyplinarny

5. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli służb zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy domowej.

Działania:

1. Udział przedstawicieli służb w szkoleniach, konferencjach, superwizjach, warsztatach.

Realizatorzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Zespół Interdyscyplinarny.

IV. DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY PIONKI

Lp.	ZADANIE	SPOSÓB REALIZACJI	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA	TERMIN REALIZACJI
1.	Rozwijanie działań mających na celu pomoc osobom doznającym przemocy	-pomoc ofiarom przemocy poprzez zapewnienie ciągłości prac ZI; -realizacja procedury Niebieskiej Karty - poradnictwo specjalistyczne: psychologiczne, socjalne, medyczne dla osób doświadczających przemocy - objęcie grupą wsparcia osoby doznające przemocy w rodzinie	Pracownicy socjalni GOPS Pionki policjanci Komisariatu Policji w Pionkach Punkt Konsultacyjny ds Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Problemów Alkoholowych Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2024-2028
2.	Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową oraz podejmowanie działań wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej	- Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych oraz motywowanie ich do udziału - Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu - Realizacja działań z oparciem o procedurę Niebieskiej Karty		2024-2028

3.	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Pionki na temat zjawiska przemocy oraz uwrażliwianie świadków przemocy	- Udostępnianie do wiadomości publicznej na stronie internetowej Gminy Pionki informacji o miejscach, w których świadczona jest pomoc dla osób doznających przemocy w rodzinie - Profilaktyka i edukacja w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowana do różnych grup społecznych - Prowadzenie badań oraz analiz dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie (diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy) - Realizacja programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży na temat wyrażania uczuć, asertywności, komunikacji, rozwiązywania problemów bez przemocy. - Promowanie zachowań nieagresywnych i społecznie pożądanych wśród dzieci i młodzieży.	Pracownicy socjalni GOPS policjanci Komisariatu Policji w Pionkach Punkt Konsultacyjny ds Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Problemów Alkoholowych Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2024- 2028
4.	Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	- Organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w celu podniesienia umiejętności pracy z klientem i lepszego radzenia sobie ze stresem	Zespół Interdyscyplinarny GOPS Pionki	2024- 2028

		- Doskonalenie współpracy między instytucjami i organizacjami w zakresie pomocy i wsparcia udzielonego osobom uwięzonym w przemoc - Gromadzenie informacji dotyczących sytuacji rodzin wymagających pomocy Zespołu Interdyscyplinarnego - Opracowanie planu działań interwencyjnych i pomocowych wobec osób i rodzin potrzebujących pomocy i podział zadań wg kompetencji służb - Monitoring sytuacji rodzin wymagających interwencji Zespołu Interdyscyplinarnego oraz działań podejmowanych przez poszczególne służby - Wypracowanie i wdrożenie narzędzi do badania skuteczności działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej - Inicjowanie i koordynowanie działań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Pionkach		
--	--	--	--	--

V. REALIZACJA PROGRAMU

1. Adresaci Programu

Program jest skierowany do społeczności lokalnej z terenu gminy Pionki, a w szczególności do:

- osób doznających przemocy, w tym do dzieci i innych osób zależnych (do tych grup należy zaliczyć oprócz dzieci, także osoby niepełnosprawne, osoby starsze, a także pozostałe niesamodzielne osoby wymagające opieki innych),
- osób stosujących przemoc,
- świadków przemocy,
- rodzin zagrożonych przemocą,
- służby zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie tj. pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, nauczyciele i pedagodzy, funkcjonariusze Policji, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracownicy służby zdrowia, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego.

2. Realizatorzy Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Pionkach na lata 2024-2028 będzie realizowany przez instytucje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej: Gminny Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach, Komisariat Policji w Pionkach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pionkach, Sąd Rejonowy w Kozienicach-kuratorzy, placówki oświatowe- pedagodzy, z terenu gminy Pionki, placówki opieki zdrowotnej z terenu gminy Pionki, Poradnię Psychologiczno- Pedagogiczną w Pionkach.

3. Monitorowanie działań i ewaluacja Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Osób Doznających Przemocy Domowej w Pionkach będzie podlegał ewaluacji w oparciu o dane zebrane przez Zespół Interdyscyplinarny ds Przeciwdziałania Przemocy Domowej podczas monitoringu. Monitoring będzie polegał na zbiorze i analizie danych raz do roku. Ewaluacja programu powinna dostarczyć odpowiedzi, czy podjęte działania są trafne i skuteczne, a także które działania nie przynoszą oczekiwanych rezultatów. Weryfikacji będą podlegać także cele i założenia Programu- adekwatnie do ewoluujących potrzeb. Najważniejszym priorytetem

Programu jest oczywiście osiągnięcie celu głównego i dostosowanie działań do potrzeb odbiorców do takiego stopnia, by pozytywne zmiany utrzymywały się równie po zakończeniu realizacji programu.

4. Przewidywane efekty realizacji Programu

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzają do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom i rodzinom zagrożonym i dotkniętym przemocą poprzez:

- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy;
- rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób i rodzin zagrożonych bądź dotkniętych przemocą domową;
- zwiększenie osobom i rodzinom dotkniętym przemocą dostępu do pomocy specjalistycznej;
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań adresowanych do osób stosujących przemoc domową, w tym rozwój:
 - Programów oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową
 - Programów psychologiczno- terapeutycznych
 - Innych- uzupełniających korekcję i terapię osób stosujących przemoc domową
- podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób i zagrożonych i dotkniętych przemocą oraz osób ją stosujących.

5. Źródło finansowania

Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Pionkach finansowane będą ze środków własnych Gminy Pionki.

VII. ZAKOŃCZENIE

Zmieniająca się rzeczywistość społeczna, a także prawna wymusza zmianę dotychczasowego podejścia do spraw związanych z przemocą domową. Obecnie nakłada się konieczność podejmowania zdecydowanych i skoordynowanych działań interdyscyplinarnych przez specjalistów z różnych dziedzin życia społecznego. Stawia się nie tylko na zapewnienie bezpieczeństwa oraz szeroko rozumianą pomoc dla osób dotkniętych przemocą domową, ale

także właściwe oddziaływanie na sprawców przemocy. Wszystkie te działania muszą być oparte o szeroko rozumianą współpracę między instytucjami. Określenie celów, założeń i zadań realizowanych przez poszczególnych członków Zespołu Interdyscyplinarnego przyczyniają się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Dariusz Gonciarz
Dariusz Gonciarz